

مقاله

صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

دکتر احمد احمدپور

نهادهای مالی در قانون بازار اوراق بهادار مصوب آذر ۱۳۸۴ را می‌توان به سه گروه تقسیم‌بندی کرد. شرکت‌های تأمین سرمایه (Investment Banking) و شرکت‌های کارگزاری که نقش واسطه معاملات را برعهده دارند در گروه اول منظور می‌شوند. گروه دوم از نهادهای مالی با وجوهی که از سرمایه‌گذاران دریافت می‌کنند، اقدام به سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار می‌کنند. شرکت‌های هلدینگ (مادر) شرکت‌های سرمایه‌گذاری، صندوق‌های سرمایه‌گذاری (Mutual Fund) ... از این نمونه هستند و بالاخره گروه سوم، نهادهای مالی هستند که در بازار سرمایه خدمات تخصصی خود را به مشتریان خود ارائه می‌دهند. شرکت‌های پردازش اطلاعات مالی، بازارگردان‌ها، مشاوران سرمایه‌گذاری، مؤسسات رتبه‌بندی (Rating)، نمونه‌هایی از نهادهای مالی این گروه منظور می‌شوند.

صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک (Mutual Fund) با توجه به طبقه‌بندی فوق در گروه دوم قرار می‌گیرند و در سال‌های اخیر در کشورهای مختلف که از بازار سرمایه متناسبی برخوردار هستند، رشد قابل ملاحظه‌ای داشته‌اند. شروع صنعت صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک را می‌توان از سال‌های میانی قرن نوزدهم ردیابی کرد. یکی

از اهداف ایجاد صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک در کشورهای مختلف برای افرادی است که بدون داشتن دانش لازم در بازار سرمایه، اقدام به خرید و فروش سهام می‌کنند. برای تفکیک افراد حرفه‌ای از افرادی که فاقد دانش حرفه‌ای هستند، ایجاد این صندوق‌ها، یکی از روش‌های سهام‌دار کردن و کاهش ریسک سرمایه‌گذاری است. مدیریت سبد اوراق بهادار یکی دیگر از اهداف ایجاد این صندوق‌ها است. این صندوق‌ها می‌توانند با توجه به اعمال مدیریت حرفه‌ای و کاهش ریسک غیر سیستماتیک در توسعه سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه نقش اساسی داشته باشند.

صندوق‌های سرمایه‌گذاری از نظر سرمایه به دو نوع (سرمایه ثابت و سرمایه متغیر) تقسیم می‌شوند. وجه افتراق آن‌ها در این است که ورود و خروج سرمایه‌گذاران در صندوق‌های با سرمایه متغیر به سهولت امکان‌پذیر است، در صورتی که تغییر سرمایه در صندوق‌هایی با سرمایه ثابت، زمان بر و شرایط خاص خود را دارد.

ایجاد و توسعه نهادهای مالی (شرکت‌های تأمین سرمایه و صندوق‌های سرمایه‌گذاری)، ابزارهای مالی و توسعه بازار یکی از اهداف اصلی سازمان بورس و اوراق بهادار است که خوشبختانه اقدامات اساسی در مدت نسبتاً کمی از فعالیت این سازمان انجام شده است.